

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов
« 24 » 11 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВА ТА ДИЗАЙНУ

для студентів спеціальності 022 «Дизайн»

освітнього рівня першого (бакалаврського)

Київ – 2018

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 12 31 / 18

(підпис) (прізвище, ініціали)
« 20 » 20 18 р.

Розробник:

Коновалова Ольга Володимирівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Коновалова Ольга Володимирівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 8 від «30» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри

образотворчого мистецтва О.В.Школьна

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 022.00.02 «Графічний дизайн»

«___» _____ 2018 р.

Гарант освітньо-професійної програми

022.00.02 «Графічний дизайн» В. В. Михалевич

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2018 р.

Заступник директора

з науково-методичної та навчальної роботи А. О. Таранник

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___»__20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___»__20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___»__20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___»__20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

	Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
		денна		заочна	
Вид дисципліни		обов'язкова			
Мова викладання, навчання та оцінювання		українська			
Загальний обсяг кредитів / годин		4 / 120			
Курс		3			
Семестр		5	6	5	6
Кількість змістових модулів з розподілом:		2	1	2	1
Обсяг кредитів		2	2	2	2
Обсяг годин, в тому числі:		60	60	60	60
Аудиторні		28	14	8	8
Модульний контроль		4	2	-	-
Семестровий контроль		-	30	-	30
Самостійна робота		28	14	52	22
Форма семестрового контролю		Залік	Екзамен	Залік	Екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Історія мистецтва та дизайну» – ознайомлення студентів з основними еволюційними фазами світового образотворчого мистецтва, шедеврами образотворчого мистецтва та дизайну провідних держав, стильовими особливостями мистецтва різних часів, творчістю провідних майстрів.

Завдання навчальної дисципліни спрямовано на формування у студентів базових знань з історії розвитку образотворчого мистецтва та архітектури від первісності до ХХІ ст., розвитку національного дизайну та дизайну провідних країн світу, ознайомлення з високохудожніми творами, авторськими концепціями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Світоглядна: наявність ціннісно-орієнтаційної позиції, здатність розуміти та дотримуватися морально-етичних норм поведінки, загальнокультурна ерудиція, широке коло інтересів, розуміння значущості для власного розвитку історичного досвіду людства, розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії, збереження національних духовних традицій, розуміння переваг здорового способу життя та прийняття їх як власних цінностей.

	ЗК 3	Комунікативна: здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності, здатність працювати в команді (творчому колективі), вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення, основами спілкування іноземними мовами, навички використання комунікаційних технологій.
	ЗК 4	Інформаційна: здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань, здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності, володіння інформацією щодо об'єктивного стану ринку дизайнерських послуг.
	ЗК 5	Науково-дослідницька: здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності, володіння науково-дослідними методами у сфері мистецтвознавства та дизайну, обізнаність в особливостях проектної діяльності, готовність до її реалізації, критична обізнаність та інтелектуальна чесність, здатність до нестандартних рішень типових задач і здатність вирішувати нестандартні завдання.
	ЗК 6	Самоосвітня: здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку, спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію, прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.
	ЗК 7	Універсальна: здатність до планування та розподілу часу, здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми, здатність застосовувати знання на практиці.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 2	Естетико-культурологічна: здатність аналізувати, оцінювати й інтерпретувати культурні явища різних епох, мистецькі твори різних стилів, жанрів і форм, уміння висловлювати й аргументувати власні оцінні судження і позиції, здатність застосовувати базові знання з історії мистецтва і дизайну та специфіки його розвитку за професійним спрямуванням у художньо-проектну діяльність, здатність володіти фаховою термінологією, теорією і методикою дизайну.
	ФК 5	Практична: здатність застосовувати здобуті знання на практиці, розв'язувати складні задачі в галузі дизайнерської діяльності.

3. Результати навчання за дисципліною

Студент повинен знати:

- періоди та хронологію розвитку мистецтва від давнини до сьогодення;
- художні стилі, напрямки та течії мистецтва;
- імена видатних майстрів, їх життєвий та творчий шлях;
- видатні твори архітектури, скульптури, живопису, графіки, що входять до скарбниці зарубіжного мистецтва;
- теоретичні концепції дизайнерської діяльності;

- особливості творчості видатних дизайнерів;
 - основні критерії естетичної цінності продукту дизайн-діяльності;
- вміти:**
- пояснювати, узагальнювати й оцінювати особливості розвитку мистецтва;
 - розрізняти пам'ятки мистецтва за авторством, назвою, художнім стилем;
 - проводити мистецький аналіз творів;
 - орієнтуватися в сучасних творчих тенденціях розвитку дизайну;
 - аналізувати і оцінювати дизайнерські вироби;
 - володіти професійною термінологією;
 - пояснювати, узагальнювати і критично оцінювати діяльність зарубіжних та вітчизняних дизайнерів та дизайнерських об'єднань.

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Сформованість світогляду, активної громадянської позиції, загальної культури. Здатність робити свідомий соціальний вибір та застосовувати демократичні технології прийняття рішень.
ПРН 2	Здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності. Уміння працювати в команді (творчому колективі). Вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення, основами спілкування іноземними мовами.
ПРН 3	Здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності.
ПРН 4	Здатність до науково-дослідницької діяльності у галузі дизайну. Мисленнєва активність, творчий підхід у вирішенні нестандартних завдань.
ПРН 5	Готовність до планування та організації дизайнерської діяльності, здійснення мистецьких і виставкових проєктів. Здатність до самоорганізації.
ПРН 6	Здатність застосовувати у практичній дизайнерській діяльності знання з історії мистецтв щодо напрямів, течій і стилів. Спроможність інтерпретувати й модифікувати авторські прийоми провідних дизайнерів. Здатність володіти фаховою термінологією, теорією і методикою дизайну.
ПРН 12	Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху. Спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію. Здатність до самоосвіти, самоорганізації, самовдосконалення.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№ теми	Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
			Аудиторна:					Самостійна
			Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Мистецтво доби Відродження, нового та новітнього часу								
1.	Мистецтво італійського та Північного Відродження.	8	2	2				4
2.	Європейське мистецтво XVII ст.	8	2	2				4
3.	Європейське мистецтво XVIII ст.	8	2	2				4
4.	Європейське мистецтво XIX ст.	8	2	2				4
5.	Головні напрями у мистецтві XX ст.	8	2	2				4
Модульний контроль		2						
Разом		42	10	10				20
Змістовий модуль II. Історія дизайну: Великобританія, Німеччина								
1.	Основні теоретичні категорії та поняття дизайну. Дизайн Великобританії.	8	2	2				4
2.	Дизайн Німеччини.	8	2	2				4
Модульний контроль		2						
Разом		18	4	4				8
Підготовка та проходження контрольних заходів								
Усього		60	14	14				28
Змістовий модуль III. Історія дизайну: національний дизайн у світовому контексті								
1.	Дизайн Італії.	4	2					2
2.	Дизайн Франції	5	2					3
3.	Дизайн США	4	2					2
4.	Дизайн Японії	6	2	2				2
5.	Розвиток дизайну Скандинавських держав	5	2					3
6.	Особливості розвитку дизайну України	4	2					2
Модульний контроль		2						
Разом		30	12	2				14
Підготовка та проходження контрольних заходів		30						
Усього		60	12	2				14

Тематичний план для заочної форми навчання

№ теми	Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
			Аудиторна:					Самостійна
			Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Мистецтво доби Відродження, нового та новітнього часу								
1.	Мистецтво італійського та Північного Відродження.	8						8
2.	Європейське мистецтво XVII ст.	8	2					6
3.	Європейське мистецтво XVIII ст.	8						8
4.	Європейське мистецтво XIX ст.	10		2				8
5.	Головні напрями у мистецтві XX ст.	8						8
Модульний контроль								
Разом		42	2	2				38
Змістовий модуль II. Історія дизайну: Великобританія, Німеччина								
1.	Основні теоретичні категорії та поняття дизайну. Дизайн Великобританії.	8	2					6
2.	Дизайн Німеччини.	10		2				8
Модульний контроль								
Разом		18	2	2				14
Підготовка та проходження контрольних заходів								
Усього		60	4	4				52
Змістовий модуль III. Історія дизайну: національний дизайн у світовому контексті								
1.	Дизайн Італії.	4						4
2.	Дизайн Франції	4	2					2
3.	Дизайн США	6	2					4
4.	Дизайн Японії	6		2				4
5.	Розвиток дизайну Скандинавських держав	4						4
6.	Особливості розвитку дизайну України	6	2					4
Модульний контроль								
Разом		30	6	2				22
Підготовка та проходження контрольних заходів		30						
Усього		60	6	2				22

5. Програма навчальної дисципліни ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ І. МИСТЕЦТВО ДОБИ ВІДРОДЖЕННЯ, НОВОГО ТА НОВІТНЬОГО ЧАСУ

Тема 1. Мистецтво італійського та Північного Відродження (2 год.)

Формування гуманістичних ідеалів. Відродження античності. Відкриття світу і людини. Італія 2-ї пол. XIII-XIV ст. Джотто (1266/76-1337).

Архітектура: Філіппо Брунеллескі (1377-1446), Д. Браманте (1444-1514). Скульптура: Донателло (1386-1466), Вероцьо (1435-1488). Живопис Мазаччо (1401-1428), Сандро Ботічеллі (1445-1510), Леонардо да Вінчі (1452-1519). Рафаеля Санті (1483-1526). Мікеланджело Буонаротті (1475-1564). Живопис Венеції: Джорджоне (1477-1510), Тиціан (1476-1576).

Північне Відродження. Соціально-історичні передумови розвитку. Нідерланди: співіснування реалістичних і готичних тенденцій в мистецтві XV-XVI ст. Творчість Пітера Брейгеля Старшого (1525-1569). Німеччина. Вплив Реформації на розвиток мистецтва. Творчість Дюрера (1471-1528), Лукаса Кранаха Молодшого (1515-1586).

Семінар 1. Особливості мистецтва Північного Ренесансу. Творчість Ієронімуса Босха.

Література основна: 1,3,5

Література додаткова: 1,2,3,4

Додаткові ресурси: 1,2,3,4

Тема 2. Європейське мистецтво XVII ст. (2 год.)

Особливості розвитку мистецьких стилів у XVII ст.: барокко, класицизм. Основні національні мистецькі школи: Італія, Іспанія, Голландія, Фландрія, Франція, Англія. Утвердження бароко в архітектурі та образотворчому мистецтві Італії. Архітектура – Франческо Борроміні (1599-1667), Лоренцо Берніні (1598-1680). Особливості живопису Мікеланджело Мерізі да Караваджо (1573-1610) – між маньєризмом і барокко. Специфічні риси живопису Іспанії XVII ст.: Ель Греко (1541-1614), Дієго Веласкес (1599-1660). Особливості мистецтва Фландрії та Голландії. Розвиток побутового та портретного жанрів, пейзажу, натюрморту. Творчість Вермеєра (1632-1675).

Класицизм – провідний стиль французького мистецтва XVII ст., його зв'язок з філософією раціоналізму. Пошуки універсальних законів мистецтва, звернення до традицій античності й італійського Відродження. Архітектура Версалю, живопис Нікола Пуссена (1594-1665).

Семінар 2. Живопис XVII ст. Фландрія: Пітер Пауль Рубенс (1577-1640). Голандія: Рембрандт ван Рейн (1606-1669).

Література основна: 1,3,5

Література додаткова: 1,2,3

Додаткові ресурси: 1,2,3,4

Тема 3. Європейське мистецтво XVIII ст. (2 год.)

Провідні напрямки у мистецтві XVIII ст.: рококо, Просвітницький класицизм. Яскравий приклад рококо – декор маєтку Субіз у Парижі. Живопис: Франсуа Буше (1703-1770), Антуан Ватто (1684-1721).

Мистецтво Англії. Англійський класицизм. Собор Св. Павла в Лондоні (архітектор К. Рен, 1632-1723). Живопис: Уільям Хогарт (1697-1764), Томас Гейнсборо (1727-1788).

Семінар 3. Образотворче мистецтво Європи XVIII ст. Стиль рококо.

Література основна: 1,3,5

Література додаткова: 1,2

Додаткові ресурси: 1,2,3,4

Тема 4. Європейське мистецтво XIX ст. (2 год.)

Культ Наполеона та його вплив на мистецтво. Класицизм, ампір. Живопис: Жак Луї Давид (1748-1825), Жан Огюст Домінік Енгр (1780-1867). Романтизм. Живопис: Теодор Жеріко (1791-1824), Ежен Делакруа (1798-1863). Руйнування канонів класицизму у творчості Франсіско Гойї (1746-1828). Англія: живопис Уільяма Тьорнера (1775-1851).

Становлення теорії і практики реалізму як особливого художнього напрямку середини XIX століття. Живопис: Оноре Домье (1810-1879), Гюстав Курбе (1819-1877), Жан Франсуа Мілле (1814-1875).

Імпресіонізм як нова система світобачення. Живопис: Едуард Мане (1832-1883), Клод Моне (1840-1920), Огюст Ренуар (1841-1919), Едгар Дега (1834-1917). Каміль Піссарро (1830-1903).

Стиль модерн: головні риси та особливості. Архітектура Антоніо Гауді (1852-1926), живопис Густава Клімта (1862-1918).

Семінар 4. Особливості творчої манери постімпресіоністів – Сезанна, Вінсента ван Гога, Поля Гогена.

Література основна: 1,3

Література додаткова: 2,5

Додаткові ресурси: 1,2,3,4

Тема 5. Головні напрями у мистецтві XX ст. (2 год.)

Мистецтво початку XX ст.: нова картина світу. Фовісти: А. Матісс (1869-1954). Кубізм: П.Пікассо (1891-1973). Дадаїзм: Курт Швіттерс (1887-1948), Марсель Дюшан (1887-1968). Сюрреалізм: Рене Магрітт (1901-1966), Сальвадор Далі (1904-1989). Експресіонізм: Макс Бекман (1884-1950).

Мистецтво другої половини XX ст. Нові мистецькі практики: хеппенінг, перформанс. Ексцентричні акції Ів Кляйна (1918-1962). Йозеф Бойс (нар. 1921). Поп-арт: Європа, США. Концептуалізм.

Семінар 5. Казімір Малевич: теорія та практика.

Література основна: 2,3,4

Література додаткова: 7,8,9,17

Додаткові ресурси: 1,2,3,4

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ІСТОРІЯ ДИЗАЙНУ: ВЕЛИКОБРИТАНІЯ, НІМЕЧЧИНА

Тема 1. Основні теоретичні категорії та поняття дизайну. Дизайн Великобританії. (2 год.)

Термін «дизайн» від епохи Відродження до сьогодення. Сміслові складові терміну: декоративна, проектна, драматична. Сучасне розуміння терміну як поєднання художньої та інженерно-конструкторської діяльності. Чотири теорії щодо виникнення дизайнерської професії.: перші теоретичні концепції дизайну в XIX ст.; поява художників у виробництві на початку XX ст.; формування перших навчальних закладів по підготовці фахівців нової професії (Баухауз, ВХУТЕМАС); перші дизайнерські фірми США. Напрямки дизайнерської діяльності: варіанти інтерпретації.

Характерні риси та особливості дизайну Великобританії. Виявлення конструкції та символізація рішень. Фактори, які вплинули на формування дизайну. Промислова революція XVIII ст. Перші промислові виставки середини XIX ст. Теорія та практика У. Морріса. Творчість Чарльза Макінтоша як складова стилю модерн.

Дизайн 30-х-60-х років: теорії Герберта Ріда, діяльність Едуардо Паолоцці та Аллена Джонса. Дизайн Англії на сучасному етапі: Норман Фостер, Рон Арад, Росс Лавгроув. Провідні дизайнери-модельєри: М. Куант, В. Вествуд, О. МакКуїн.

Семінар 1. Творчість Рона Арада, Росса Лавгроува та їх внесок у розвиток світового дизайну.

Література основна: 4

Література додаткова: 6,8,9,13,17

Додаткові ресурси: 5,6,7,8,9

Тема 2. Дизайн Німеччини. (2 год.)

Особливості формування дизайну Німеччини. Розвиток промисловості та теоретичні засади формування предметно-просторового середовища у XIX – на початку XX ст.: А. Лоос.

Предметний комплекс М.Тонета. Соціально-культурна ситуація, що сприяла проектуванню та впровадженню віденських меблів. Особливості конструкції та комплектації, організація спілкування.

Мюнхенський «Веркбунд» (1907-1934): причини заснування, провідні ідеї. Головна вимога – позбутися архаїки і створити споживчі товари, що відповідають часу. Створення форм, що не мають аналогій в оточуючий природі.

Пітер Беренс як засновник сучасного промислового дизайну. Створення фірмового стилю електротехнічної компанії «AEG». Організація повного циклу виробничої, торгової та споживацької сфери.

Баухауз (1919–1933) – новий тип художньо-технічної школи. Концепція єдності виробничого й художнього навчання. Особливості навчального процесу і принципи навчання провідних викладачів (В. Гроппіус, М. Брейер, І. Іттен, В. Кандинський, Міс ван дер Рое).

Семінар 2. Творча діяльність Інго Маурера.

Література основна: 4

Література додаткова: 6,9,12,16,17

Додаткові ресурси: 8,9

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ІСТОРІЯ ДИЗАЙНУ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ДИЗАЙН У СВІТОВОМУ КОНТЕКСТІ

Тема 1. Дизайн Італії (2 год.)

Особливості формування дизайну Італії. Відсутність загально-національної виробничо-економічної системи індустріального типу у зв'язку з історичним розвитком. Традиції ремісничого та напівремесничого дрібного виробництва.

Характерні риси італійської проектною культури. Відсутність вузької спеціалізації як частина національної традиції (ренесансного універсалізму). Характерний принцип співвідношення форми та функції: форма йде за функцією, але виражає не функцію, а стиль, дух епохи, тобто є символічною.

Два домінуючі напрямки в дизайні Італії: раціоналізм (зв'язок із класичною традицією та вплив Баухаузу) та постмодернізм.

Діяльність меблевої фірми «Берніні» та роботи Джо Коломбо (1930-1971). Розвиток дизайну 80-х років. Студія «Мемфіс»: провідні ідеї щодо планування нового середовища. Творча діяльність Етторе Соттсасса (нар. 1917).

Видатні майстри меблевого дизайну: Гаetano Песке (Пеше) (нар. 1939), Деніс Сантакьяра (нар. 1951), Фабіо Новембре (нар. 1966).

Література основна: 4

Література додаткова: 6,7,9,14,15,16,17

Додаткові ресурси: 8,9

Тема 2. Дизайн Франції (2 год.)

Передумови виникнення дизайну Франції. Два культурно-історичних джерела формування дизайну: раціоналізм (філософія просвітницького класицизму XVIII ст.) та сенсуалізм (гедонізм рококо XVIII ст.).

Напрямки розвитку дизайну Франції XX ст.: функціоналізм та арт деко.

Творча діяльність Ле Корбюзьє (Шарль Едуард Жаннере, 1887-1965). Головні архітектурні ідеї (п'ять принципів проектування) та їх зв'язок із формуванням інтер'єру («будинок – машина для житла»).

Арт деко: синтез сучасних та етнічних елементів. Творчість провідних майстрів стилю: П'єр Шаро (1883-1950), Ейлін Грей (1897-1976). Творчість видатного дизайнера сучасності Філіпа Старка (нар. 1949).

Література основна: 1,2,3,4

Література додаткова: 9,15,16,17

Додаткові ресурси: 8,9

Тема 3. Дизайн США (2 год.)

Фактори, що вплинули на розвиток дизайну: природні умови, еміграція, національний характер (прагнення до новаторства, американський прагматизм). Характерні риси дизайну США: практичність, функціональність, постійний пошук та запозичення нового (технологій, матеріалів, тощо).

Розвиток предметно-просторового середовища у XIX століття. Чикагська школа та органічна архітектура Френка Ллойда Райта (1869-1959).

Активний розвиток дизайну США після міжнародної виставки декоративних мистецтв у 1925 р. Економічна криза 1925 р.: необхідність відновлення покупальної спроможності населення та поява перших дизайнерських фірм.

Аеродинамічний стиль. Творча діяльність видатних майстрів та формування комерційного дизайну. Уолтер Тіг (1883-1960), Раймонд Лоуї (1893-1986), Норман Белл Геддес (1893-1958).

Література основна: 4

Література додаткова: 6,7,8,9,12,13,16

Додаткові ресурси: 8,9,

Тема 4. Дизайн Японії (2 год.)

Фактори, що вплинули на формування японського дизайну: національні традиції та потужний розвиток економіки в середині XX ст. Національна архітектура та предметно-просторове середовище як відображення традиційних релігійних та естетичних уявлень.

Розвиток дизайну після другої Світової війни. Японське «економічне диво». Ставка на науково-технічний прогрес: електронізацію, автоматизацію труда, створення нових матеріалів.

Характерні риси дизайну Японії: збереження національних традицій, доцільність та максимально проста форма, виявлення природної краси матеріалу.

Творча діяльність провідних майстрів інтер'єрного дизайну: Широ Курамата (1934-1991), Тошиюкі Кіта (нар. 1942), Сорі Янагі (1915-2011).

Семінар 1. Творча діяльність видатних дизайнерів-графіків: Ікко Танака (1930-2002), Сігео Фукуда (1932-2009), Кадзумаса Нагаї (нар. 1929) (2 год.)

Література основна: 4,5

Література додаткова: 10,12,17

Додаткові ресурси: 8,9

Тема 5. Розвиток дизайну Скандинавських держав (2 год.)

Фактори, які вплинули на розвиток дизайну Фінляндії, Швеції, Данії: природно-кліматичні та соціально-історичні умови розвитку. Характерні риси скандинавського дизайну: економічність, використання природних матеріалів, лаконізм кольорової гами.

Визнання скандинавського дизайну в другій половині XX ст. Експозиція в Лондоні «Скандинавія за столом» та пересувні виставки по США.

Органічний стиль та його основні принципи: відмова від техніцизму, «холодної» технологічності та геометризму.

Творча діяльність провідних дизайнерів. Засновник сучасного скандинавського дизайну Гуннар Асплунд (Швеція, 1885-1940).

Фінляндія: Алвар Аалто (1898-1976), Ееро Саарінен (Фінляндія, США, 1910-1961), Ееро Аарніо (нар. 1934).

Данія: Арне Якобсен (1902-1971), Вернер Пантон (Данія, Швейцарія, 1926-1998).

Література основна: 4

Література додаткова: 6,9,12,17

Додаткові ресурси: 8,9

Тема 6. Особливості розвитку дизайну України (2 год.)

Протодизайн у вітчизняній культурі. Вплив природно-кліматичних, історичних факторів на формування проектно-художньої діяльності.

Провідні дизайнерські школи України. Історія виникнення та формування. Перші художньо-промислові школи: «Вільна Академія мистецтв» у Львові, школа М. Раєвської-Іванової у Харкові. Становлення українського дизайну 20-х років XX ст.: творчість Василя Єрмілова (1894-1967). Провідні вищі навчальні заклади Києва, Харкова, Львова.

Дві тенденції розвитку – євростандарт та етнодизайн. Творчість дизайнерських об'єднань та майстрів: Юрія Ринтовта (Харків), Юрія Гуцуляка (Київ). Творча діяльність провідних дизайнерів-модельєрів України: Айна Гасе, Олексій Залевський, Оксана Караванська, Лілія Пустовіт.

Дизайн України в контексті розвитку світового дизайну. Головні проблеми та перспективи розвитку.

Література основна: 2,4

Література додаткова: 10,11

Додаткові ресурси: 8,9

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5	2	2	6	6
Відвідування семінарських занять	1	5	5	2	2	1	1
Відвідування практичних занять	1	Не передбачено навчальним планом					
Відвідування лабораторних занять	1	Не передбачено навчальним планом					
Робота на семінарському занятті	10	5	50	2	20	1	10
Робота на практичному занятті	10	Не передбачено навчальним планом					
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено навчальним планом					
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	2	10	6	30
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	110	-	59	-	72
Максимальна кількість балів:		169				72	
Розрахунок коефіцієнта:		169: 100=1,69				72: 60=1,2	
Екзамен:		-				40	

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

З метою ґрунтовного вивчення дисципліни завдання самостійної роботи складають замальовки творів запропонованих у таблиці видатних майстрів образотворчого мистецтва та дизайну у форматі А5.

№ зп	Тема	Модуль I. Зміст завдання
1.	Мистецтво італійського та Північного Відродження	Замалювати композиції творів таких митців: - Мазаччо - Ботічеллі - Донателло, Верокіо - Брейгеля
2.	Європейське мистецтво XVII ст.	Замалювати композиції творів таких митців: - Веласкеса - Рубенса - Пуссена - Вермеєра
3	Європейське мистецтво XVIII ст.	Замалювати композиції творів таких митців: - Буше - Ватто

		- Шардена - Гудона
4	Європейське мистецтво XIX ст.	Замалювати композиції творів таких митців: - Давида - Жеріко - Мілле - Моне, Сезана, Гогена
5	Європейське мистецтво XX ст.	Замалювати композиції творів таких митців: - Базеліца «Іриси» - Паолоцци «Вона була іграшкою в руках багатія» - Уорхола «Автопортрет» - Ольденбурга «М'який вентилятор» - Кляйна «Антропометрії» - Джефа Кунса
№ зп	Тема	Модуль II. Зміст завдання
1.	Основні теоретичні категорії та поняття дизайну. Дизайн Великобританії.	Замалювати твори дизайнерів: - Чарльза Макінтоша, Рона Арада, Роса Лавгроува
2.	Дизайн Німеччини	Замалювати твори дизайнерів: - Пітера Беренса, Міхаеля Тонета, Інго Маурера.
№ зп	Тема	Модуль III. Зміст завдання
1.	Дизайн Італії.	Замалювати твори дизайнерів: - Гаetano Пеше, Етторе Соттсасса, Джо Коломбо, Фабіо Новембре
2	Дизайн Франції	Замалювати твори дизайнерів: - Ле Корбюзьє, Ейлін Грей, Філіпа Старка.
3.	Дизайн США	Замалювати твори дизайнерів: - Нормана Белл Геддеса, Раймонда Лоуї, Генрі Дрейфуса
4.	Дизайн Японії	Замалювати твори дизайнерів: - Широ Курамата, Сорі Янагі, Масанорі Умеда
5.	Дизайн Скандинавських держав	Замалювати твори дизайнерів: -Вернера Пантона, Арне Якобсена, Ееро Аарніо, Алвара Аалто
6.	Особливості розвитку дизайну України	Замалювати твори дизайнерів: -Василя Єрмілова, Юрія Гуцуляка, Юрія Ринтовта

Критерії оцінювання: головними критеріями оцінювання визначено наступні позиції: точне відтворення пропорцій – 2 бали, виконання в кольорі, підписи на звороті (автор, держава, назва, дата створення) – 2 бали, охайність подачі – 1 бал.

6.3. *Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.*

Модульний контроль проводиться у вигляді бліц-тесту: студентам демонструється 25 зображень творів мистецтва згідно програми курсу. Необхідно записати прізвище автора і назву твору. Кількість балів визначається за кількістю правильних відповідей.

6.4. *Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання*

У 5 семестрі семестровий контроль навчальним планом відповідно до освітньо-професійної програми 022.00.02 «Графічний дизайн» передбачений у вигляді заліку, який виставляється, як сума балів за всі форми роботи протягом півріччя.

У 6 семестрі семестровий контроль навчальним планом відповідно до освітньо-професійної програми 022.00.02 «Графічний дизайн» проводиться у вигляді письмової роботи, що містить відповіді на питання екзаменаційного білету.

Критерії оцінювання семестрового контролю

К-ть балів	Критерії оцінювання
36-40	Ставиться за відмінне, всебічне знання матеріалу: вміння визначати особливості дизайну певної держави, знання всіх дизайнерських об'єктів, що вивчалися дисципліною, точне визначення їх авторства, ґрунтовний аналіз та аргументована оцінка їх мистецьких якостей
31-35	Ставиться за гарне, доволі повне знання матеріалу, вміння відрізняти стиль певної доби за сукупністю стилевих ознак, знання більшої кількості дизайнерських об'єктів, що вивчалися дисципліною, визначення авторства дизайнерського твору з незначними помилками, вміння достатньо аргументовано аналізувати дизайнерський об'єкт
26-30	Ставиться за доволі повне знання матеріалу, вміння орієнтуватись в особливостях розвитку дизайну провідних світових держав, але назви дизайнерських об'єктів та їх авторство визначається з певною кількістю помилок, аналіз дизайнерського твору проведено неповно (відсутні формальний чи семантичний аналіз)
21-25	Ставиться за неповне знання матеріалу, відсутність належних знань дизайнерських об'єктів, значні помилки у визначенні їх авторства, відсутність системних знань та логіки під час аналізу дизайнерського твору
16-20	Ставиться за погане знання матеріалу, значні помилки у назвах дизайнерських об'єктів, відсутність прізвищ авторів, неглибокий (поверхневий, примітивний) аналіз дизайнерських об'єктів
0-15	Ставиться в разі відсутності назв дизайнерських об'єктів в якості прикладів, помилкового визначення (чи відсутності) прізвищ авторів, відсутність семантичного і формального аналізу дизайнерських об'єктів

6.5. *Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю і екзамену*

1. Визначити вплив творчості Г. Нарбута на розвиток графічного дизайну України.

2. Визначити місце Василя Єрмілова у розвитку дизайну. Охарактеризувати його творчу діяльність.
3. Визначити місце Пітера Бернса у формуванні дизайну. Проаналізувати його доробок у сфері промислового та графічного дизайну.
4. Визначити особливості розвитку дизайну на Україні та проаналізувати провідні дизайнерські осередки.
5. Визначити особливості розвитку дизайну на Україні та проаналізувати провідні дизайнерські осередки.
6. Визначити особливості творчості Володимира Татліна.
7. Визначити характерні риси дизайну США та фактори, що вплинули на його розвиток.
8. Визначити характерні риси дизайну США та фактори, що вплинули на його розвиток. Окреслити значення XIX століття в наступному розвитку дизайну держави.
9. Виявити особливості графічного дизайну Японії. Проаналізувати творчу діяльність Шигео Фукуда.
10. Виявити особливості формування дизайну Італії та характерні риси італійської проектною культури.
11. Дати визначення обтічному стилю, стайлінгу і проаналізувати теоретичні концепції дизайну США.
12. Дати визначення терміну «дизайн» та пояснити умови його виникнення. Охарактеризувати основні напрямки сучасної дизайнерської діяльності.
13. Дати характеристику дизайну Японії та проаналізувати фактори, які вплинули на його формування. Розкрити особливості розвитку дизайну Японії в XX ст. Дати визначення терміну японське «економічне диво».
14. Дати характеристику діяльності видатних представників дизайну США.
15. Довести вплив супрематизму на розвиток предметно-просторового середовища.
16. Охарактеризувати творчу діяльність провідних майстрів дизайну України.
17. Охарактеризувати творчу діяльність провідних майстрів меблевого дизайну України.
18. Охарактеризувати особливості дизайну Німеччини; діяльність Мюнхенського Веркбунду та місце П.Бернса у формуванні дизайну.
19. Охарактеризувати стиль ар деко та фактори, що вплинули на його формування. Позначити діяльність провідних майстрів інтер'єрного дизайну.
20. Охарактеризувати творчу діяльність студії Юрія Гуцуляка.
1. Охарактеризувати теоретичні концепції XIX ст. У. Моріса та Дж. Рьоскіна.
21. Проаналізувати творчу діяльність Ле Корбюз'є.
22. Проаналізувати творчу діяльність Філіпа Старка.
23. Проаналізувати дизайн Англії та передумови його розвитку у XVIII

столітті. Охарактеризувати теоретичні концепції XIX ст. У.Моріса та Дж Рьоскіна.

24. Проаналізувати діяльність Баухаузу та визначити його місце в дизайнерській освіті.

25. Проаналізувати органічний та постіндустріальний дизайн Англії та діяльність Роса Лавгроува, Рона Арада.

26. Проаналізувати особливості розвитку та характерні риси дизайну Франції.

27. Проаналізувати особливості розвитку та характерні риси дизайну Франції.

28. Проаналізувати стиль хай-тек у сучасному дизайні, його витoki та розвиток.

29. Проаналізувати творчість видатних майстрів Японії в сфері меблевого дизайну.

30. Проаналізувати творчість видатних майстрів Японії в сфері предметного дизайну: Широ Курамата, Сорі Янагі.

2. Проаналізувати творчість Ч. Макінтоша та Школи Глазго.

31. Проаналізувати творчу діяльність Алвара Аалто, Фінляндія.

32. Проаналізувати творчу діяльність Арне Якобсена, Данія.

33. Проаналізувати творчу діяльність Вернера Пантона, Данія.

34. Проаналізувати творчу діяльність Етторе Соттсасса.

3. Проаналізувати творчу діяльність Нормана Фостера.

35. Проаналізувати творчу діяльність провідних майстрів графічного дизайну Японії: Ікко Танака, Шигео Фукуда, Казумаса Нагаї.

36. Проаналізувати творчу діяльність провідних скандинавських дизайнерів.

37. Проаналізувати творчу діяльність Романа Тиртова.

4. Проаналізувати формальні та семантичні засоби створення дизайнерського виробу.

38. Проаналізувати характерні риси дизайну Скандинавських держав та визначити фактори, які вплинули на його формування. Дати визначення органічному стилю.

39. Творча діяльність студій «Алхімія» та «Мемфіс».

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре Добре	82-89 75-81
Задовільно Достатньо	69-74 60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни «Історія мистецтва та дизайну»

Модулі	Модуль 1					Модуль 2	
Назва модуля	Мистецтво доби Відродження, нового та новітнього часу					Історія дизайну: Великобританія, Німеччина	
Лекції	1	2	3	4	5	6	7
Теми лекцій	Мистецтво італійського та Північного Відродження	Європейське мистецтво XVII ст.	Європейське мистецтво XVIII ст.	Європейське мистецтво XIX ст.	Головні напрями у мистецтві XX ст.	Основні теоретичні категорії та поняття дизайну. Дизайн Великобританії	Дизайн Німеччини
	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
Теми семінарських занять	Особливості мистецтва Північного Ренесансу. Творчість Ієронімуса Босха.	Живопис XVII ст. Фландрія: Пітер Пауль Рубенс (1577-1640). Голандія: Рембрандт ван Рейн (1606-1669).	Образотворче мистецтво Європи XVIII ст. Сіль рококо	Особливості творчої манери постімпресіоністів – Сезанна, Вінсента ван Гога, Поля Гогена	Казімір Малевич: теорія та практика	Творчість Рона Арада, Росса Лавгроува та їх внесок у розвиток світового дизайну.	Творча діяльність Інго Маурера
	1+10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.
Сам. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)					Модульна контрольна робота (25 балів)	
Бали за модуль	110					59	
Підсумковий рейтинговий бал	169 балів (коефіцієнт успішності: 1,69)						

Модулі	Модуль 3					
Назва модуля	Історія дизайну: національний дизайн у світовому контексті					
Лекції	1	2	3	4	5	6
Теми лекцій	Дизайн Італії	Дизайн Франції	Дизайн США	Дизайн Японії	Дизайн Скандинавських держав	Особливості розвитку дизайну України
	<i>1 бал</i>	<i>1 бал</i>	<i>1 бал</i>	<i>1 бал</i>	<i>1 бал</i>	<i>1 бал</i>
Теми семінарських занять	-	-	-	Творча діяльність дизайнерів-графіків: Ікко Танака, Сігео Фукуда, Кадзумаса Нагаї	-	-
	-	-	-	1 + 10 бал.	-	-
Сам. робота	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)					
Всього балів	72 б. (коефіцієнт успішності: $72 \div 60 = 1,2$)					
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)					

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Асеев Ю.С. Шедевры світової архітектури / Ю.С. Асеев. – К.: Радянська школа, 1982. – 87 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника).
2. Бурлака В. Історія образу. Мистецтво 2000 / Вікторія Бурлака. – К.: Фонд підтримки візуальних досліджень, 2011. – 206 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника).
3. Кузнецова Л.С. Беседы об изобразительном искусстве и архитектуре / Л.С. Кузнецова. – К.: Радянська школа, 1989. – 319 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника).
4. Коновалова О. В. Історія та теорія дизайну. Навчальний посібник. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013 – 112 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 4 примірників).
5. Мифология. Большой энциклопедический словарь / гл. Ред Е.М. Мелетинский. – 4-е изд. – М.; Большая Российская энциклопедия, 1998. – 735 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника).

Додаткова:

1. Архитектура: Короткий словник-довідник. – К.: Будівельник, 1995.
2. Бартенев И., Батажкова В. Очерки истории архитектурных стилей. – М.: Изобр. Искусство, 1983.
3. Вельфлин Г. Ренессанс и барокко. – СПб.: Азбука-классика, 2004.
4. Виппер Б. Итальянский Ренессанс. – В 2-х тт. – М., 1977.
5. Горюнов В., Тубли М. Архитектура эпохи модерна: Концепции. Направления. Мастера. – СПб.: Стройиздат, 1992.
6. Даниленко В. Я. Дизайн. Підручник. – Харків: Видавництво ХДАДМ, 2003. – 320 с.
7. Дженкс Ч. Язык архитектуры постмодернизма / Пер. с англ. – М., 1985.
8. Иконников А. Архитектура XX века: В 2 т. – М., 2001.
9. Ковешникова Н. А. Дизайн: история и теория : учеб. пособие. – М.: Омега-Л, 2007. – 224 с.
10. Легенький Ю. Г. Дизайн: культурологія та естетика. – К., 2000.
11. Малеванный О., Оглоблин В., Тынынка С. Теургический дизайн Юрия Рынтюта. // АСС. – 2000. № 5. –124-129.
12. Папанек Виктор. Дизайн для реального мира / Пер. с английского. – М.: Издатель Д. Аронов, 2004. – 406 с.
13. Рунге В. Ф., Сеньковский В. В. Основы теории и методологии дизайна : учеб. пособие. – М., 2001. – 252 с.
14. Стародубцева Л. Архитектура постмодернізму: Історія. Теорія. Практика. – К.: Спалах, 1998.
15. Стерноу С. Ар деко. – Белфакс, 1997.

16. Хиллер Бивис. Стил ь XX века. – М.: Слово, 2004. – 240 с.
17. Михайлов С. М., Кулеева Л. М. Основы дизайна: Учебник. – М., 2002. – 240 с.

9. Додаткові ресурси

1. [История искусств. Западноевропейское искусство. Ильина Т.В.](#) (підручник) (2000, 368 с.)
2. <http://humanities.institute.sfu-kras.ru/node/568> – репродукції мистецьких творів
3. <http://www.iskunstvo.info/materials.htm> – Основні етапи розвитку образотворчого мистецтва
4. http://artyx.ru/books/an0000_1.shtml – Загальна історія мистецтв. Тома 1-6.
5. www.fosterandpartners.com/ Норман Фостер
6. www.ronarad.co.uk/ Рон Арад
7. www.rosslovegrove.com Росс Лавгроув
8. <http://www.designstory.ru/designers/behrens/> Історія і теорія дизайну
9. <http://dsn.incub.ru/> Історія і теорія дизайну